C/2024/6823

29.11.2024

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 21ης Οκτωβρίου 2024

σχετικά με την οικονομική και δημοσιονομική πολιτική, την πολιτική απασχόλησης και τη διαρθρωτική πολιτική του Λουξεμβούργου

(C/2024/6823)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου ([1]), και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([2]), με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας («μηχανισμός»), άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο μηχανισμός παρέχει χρηματοδοτική στήριξη στα κράτη μέλη για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία συνεπάγεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση. Σε ευθυγράμμιση με τις προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, ο μηχανισμός συμβάλλει στην οικονομική και κοινωνική ανάκαμψη και στην υλοποίηση βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, ιδίως μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης και για να καταστούν οι οικονομίες των κρατών μελών πιο ανθεκτικές. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, στη βελτίωση της εδαφικής συνοχής εντός της Ένωσης και στη στήριξη της συνεχιζόμενης εφαρμογής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

(2) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([3]) («κανονισμός REPowerEU»), ο οποίος εκδόθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2023, αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ένωσης από τις εισαγωγές ρωσικών ορυκτών καυσίμων. Με τον τρόπο αυτόν θα βοηθήσει να επιτευχθεί ενεργειακή ασφάλεια και να διαφοροποιηθεί ο ενεργειακός εφοδιασμός της Ένωσης, ενώ παράλληλα θα αυξήσει την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τις ικανότητες αποθήκευσης ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση.

(3) Στις 16 Μαρτίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ: προοπτικές μετά το 2030», με σκοπό την τεκμηρίωση των αποφάσεων πολιτικής και τη δημιουργία των συνθηκών-πλαισίου για την ενίσχυση της ανάπτυξης. Η ανακοίνωση πλαισιώνει την ανταγωνιστικότητα με βάση εννέα αλληλοενισχυόμενους κινητήριους μοχλούς. Μεταξύ αυτών των κινητήριων μοχλών, η πρόσβαση σε ιδιωτικά κεφάλαια, η έρευνα και η καινοτομία,

([1]) ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 όσον αφορά τα κεφάλαια για το REPowerEU στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/1755 και της οδηγίας 2003/87/ΕΚ (ΕΕ L 63 της 28.2.2023, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

η εκπαίδευση και οι δεξιότητες καθώς και μια λειτουργική ενιαία αγορά αναδεικνύονται ως πρωταρχικές προτεραιότητες πολιτικής για μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, ώστε να αντιμετωπιστούν οι σημερινές προκλήσεις παραγωγικότητας και να ενισχυθεί η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και των κρατών μελών της. Στις 14 Φεβρουαρίου 2024 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Ετήσια έκθεση για την ενιαία αγορά και την ανταγωνιστικότητα 2024». Η εν λόγω ανακοίνωση αναλύει τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και τις προκλήσεις της ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς, παρακολουθώντας τις ετήσιες εξελίξεις βάσει των εννέα κινητήριων μοχλών ανταγωνιστικότητας που έχουν καθοριστεί.

(4) Στις 21 Νοεμβρίου 2023 η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2024, σηματοδοτώντας την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2024 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Στις 22 Μαρτίου 2024 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες της ετήσιας έρευνας για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2024, οι οποίες επικεντρώνονται στις τέσσερις παραμέτρους της ανταγωνιστικής βιωσιμότητας. Στις 21 Νοεμβρίου 2023, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([4]), η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2024, στην οποία το Λουξεμβούργο δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών που μπορεί να αντιμετωπίζουν ή ενδέχεται να αντιμετωπίσουν ανισορροπίες και για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2024, όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο ενέκρινε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ ([5]) («σύσταση του 2024 σχετικά με τη ζώνη του ευρώ») στις 12 Απριλίου 2024 και την κοινή έκθεση για την απασχόληση στις 11 Μαρτίου 2024. Στις 18 Απριλίου 2024 η Επιτροπή ενέκρινε γνώμη σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος 2024 του Λουξεμβούργου.

(5) Στις 30 Απριλίου 2024 τέθηκε σε ισχύ το νέο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης. Το πλαίσιο περιλαμβάνει τον νέο κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία, τον τροποποιημένο κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου ([6]) για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, καθώς και την τροποποιημένη οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου ([7]) σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών. Οι στόχοι του νέου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης είναι η προώθηση υγιών και βιώσιμων δημόσιων οικονομικών, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και ανθεκτικότητας μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, και η πρόληψη των υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Το νέο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης προωθεί επίσης την ανάληψη ιδίας ευθύνης σε εθνικό επίπεδο και επικεντρώνεται περισσότερο σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο, σε συνδυασμό με πιο αποτελεσματική και πιο συνεκτική επιβολή. Κάθε κράτος μέλος πρέπει να υποβάλει στο Συμβούλιο και την Επιτροπή εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο. Ένα εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο περιλαμβάνει τις δημοσιονομικές, μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις ενός κράτους μέλους και καλύπτει χρονικό ορίζοντα προγραμματισμού τεσσάρων ή πέντε ετών, ανάλογα με την κανονική διάρκεια της εθνικής κοινοβουλευτικής περιόδου. Η πορεία των καθαρών δαπανών ([8]) στα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για θέση ή διατήρηση του χρέους της γενικής κυβέρνησης σε αξιόπιστα καθοδική πορεία έως το πέρας της περιόδου προσαρμογής ή για διατήρησή του σε συνετά επίπεδα κάτω από το 60 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ), καθώς και για μείωση και/ή διατήρηση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη, σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Όταν κράτος μέλος δεσμεύεται να υλοποιήσει ένα κατάλληλο σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων σύμφωνα με τα κριτήρια που περιγράφονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263, η περίοδος προσαρμογής μπορεί να παραταθεί έως και κατά τρία έτη. Προκειμένου να στηρίξει την κατάρτιση των εν λόγω εθνικών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών-διαρθρωτικών σχεδίων, στις 21 Ιουνίου 2024, η Επιτροπή δημοσίευσε καθοδήγηση σχετικά με τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχουν τα κράτη μέλη στα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδιά τους και στις ετήσιες εκθέσεις προόδου τους. Σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 36 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, η Επιτροπή διαβίβασε στα κράτη μέλη πορείες αναφοράς και τεχνικές πληροφορίες, ανάλογα με την περίπτωση. Τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλουν τα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδιά τους έως τις 20 Σεπτεμβρίου 2024, εκτός εάν το κράτος μέλος και η Επιτροπή συμφωνήσουν να παρατείνουν την προθεσμία για εύλογο χρονικό διάστημα. Σύμφωνα με τα εθνικά νομικά τους πλαίσια, τα κράτη μέλη μπορούν να συζητούν τα προσχέδια μεσοπρόθεσμων σχεδίων τους με τα εθνικά τους κοινοβούλια, να ζητούν από τα ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα να εκδώσουν γνώμη και να διεξάγουν διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και άλλους εθνικούς ενδιαφερόμενους φορείς.

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Απριλίου 2024, σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ (ΕΕ C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Οι καθαρές δαπάνες όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 2) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263: «Καθαρές δαπάνες»: οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση i) των δαπανών για τόκους, ii) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, iii) των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια, iv) των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, v) των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας και vi) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

(6) Το 2024 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται σύμφωνα με την εφαρμογή του μηχανισμού. Η πλήρης εφαρμογή των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας εξακολουθεί να είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια συμβάλλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν τα προηγούμενα έτη. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις των ετών 2019, 2020, 2022 και 2023 διατηρούν εξίσου τη σημασία τους για τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που έχουν αναθεωρηθεί, επικαιροποιηθεί ή τροποποιηθεί σύμφωνα με τα άρθρα 14, 18 και 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(7) Στις 30 Απριλίου 2021, το Λουξεμβούργο υπέβαλε στην Επιτροπή το οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης που καθορίζονται στο παράρτημα V του εν λόγω κανονισμού. Στις 13 Ιουλίου 2021 το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφασή του για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας του Λουξεμβούργου ([9]), η οποία τροποποιήθηκε στις 17 Ιανουαρίου 2023 δυνάμει του άρθρου 18 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 με σκοπό να επικαιροποιηθεί η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά για μη επιστρεπτέα χρηματοδοτική στήριξη ([10]). Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από την έκδοση απόφασης της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, που δηλώνει ότι το Λουξεμβούργο έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική εκπλήρωση προϋποθέτει ότι η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων δεν έχει αναιρεθεί.

(8) Στις 26 Απριλίου 2024 το Λουξεμβούργο υπέβαλε το οικείο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2024 και, στις 25 Απριλίου 2024, το οικείο πρόγραμμα σταθερότητας και ανάπτυξης 2024, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου ([11]). Σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2024 αποτυπώνει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση του Λουξεμβούργου σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(9) Στις 19 Ιουνίου 2024 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2024 για το Λουξεμβούργο. Αξιολόγησε την πρόοδο του Λουξεμβούργου όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο μεταξύ 2019 και 2023 και προέβη σε απολογισμό της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας του Λουξεμβούργου. Με βάση την εν λόγω ανάλυση, η έκθεση χώρας εντόπισε κενά όσον αφορά τις προκλήσεις που δεν περιλαμβάνονται, ή περιλαμβάνονται μόνο εν μέρει, στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και νέες και αναδυόμενες προκλήσεις. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο του Λουξεμβούργου όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

(10) Σύμφωνα με στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης του Λουξεμβούργου αυξήθηκε από 0,3 % του ΑΕΠ το 2022 σε 1,3 % το 2023, ενώ το χρέος της γενικής κυβέρνησης αυξήθηκε από 24,7 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2022 σε 25,7 % στα τέλη του 2023.

(11) Στις 12 Ιουλίου 2022 το Συμβούλιο συνέστησε ([12]) στο Λουξεμβούργο να λάβει μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει το 2023 ότι η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών συνάδει με έναν συνολικά ουδέτερο προσανατολισμό δημοσιονομικής πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη προσωρινή και στοχευμένη στήριξη προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που είναι περισσότερο ευάλωτα στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και προς τα άτομα που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Συνέστησε στο Λουξεμβούργο να βρίσκεται σε ετοιμότητα για να προσαρμόσει τις τρέχουσες δαπάνες στην εξελισσόμενη κατάσταση. Το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στο Λουξεμβούργο να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, λαμβάνοντας υπόψη την πρωτοβουλία REPowerEU, μεταξύ άλλων κάνοντας χρήση του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, το 2023 ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ([13]) ήταν επεκτατικός, κατά 3,2 % του ΑΕΠ, σε περιβάλλον υψηλού πληθωρισμού. Το 2023 η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων) είχε επεκτατική συμβολή ύψους 2,7 % του ΑΕΠ στον

([9]) ST 10155/21 INIT και ST 10155/21 ADD 1.

([10]) Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 17ης Ιανουαρίου 2023, για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2021, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας του Λουξεμβούργου (ST 16022/22 INIT).

([11]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([12]) Με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, η μεσοπρόθεσμη αύξηση του δυνητικού προϊόντος του Λουξεμβούργου το 2023, που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση του δημοσιονομικού προσανατολισμού, εκτιμάται σε 5,6 % σε ονομαστικούς όρους, με βάση τον 10ετή μέσο πραγματικό ρυθμό δυνητικής ανάπτυξης και τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ για το 2023.

([13]) Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ορίζεται ως μέτρο της ετήσιας μεταβολής της υποκείμενης δημοσιονομικής θέσης της γενικής κυβέρνησης. Αποσκοπεί στην αξιολόγηση της οικονομικής ώθησης που απορρέει από τις δημοσιονομικές πολιτικές, τόσο αυτές που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο όσο και αυτές που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται ως η διαφορά μεταξύ i) της μεσοπρόθεσμης δυνητικής ανάπτυξης και ii) της μεταβολής των πρωτογενών δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων (και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που σχετίζονται με την κρίση της νόσου COVID-19) και συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται από μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό και άλλα ταμεία της Ένωσης.

δημοσιονομικό προσανατολισμό. Η επεκτατική αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων) οφειλόταν σε μη στοχευμένα μέτρα στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας, στις μόνιμες αυξήσεις των μισθών του δημόσιου τομέα και των κοινωνικών παροχών, καθώς και στις υψηλότερες δημόσιες επενδύσεις και στη μείωση κατά μία εκατοστιαία μονάδα των συντελεστών ΦΠΑ το 2023. Συνολικά, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών το 2023 δεν ήταν σύμφωνη με τη σύσταση του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2022. Οι δαπάνες που χρηματοδοτήθηκαν από επιχορηγήσεις βάσει του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης ανήλθαν στο 0,1 % του ΑΕΠ το 2023. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις ανήλθαν στο 4,7 % του ΑΕΠ το 2023, ποσοστό που συνιστά αύξηση κατά 0,5 εκατοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το 2022. Το Λουξεμβούργο χρηματοδότησε πρόσθετες επενδύσεις μέσω του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης. Το Λουξεμβούργο χρηματοδότησε δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, όπως οι δημόσιες μεταφορές, η ενεργειακή απόδοση και η πράσινη κινητικότητα, καθώς και οι ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες. Οι εν λόγω δημόσιες επενδύσεις χρηματοδοτούνται εν μέρει από τον μηχανισμό και άλλα ταμεία της Ένωσης.

(12) Στο πρόγραμμα σταθερότητας 2024, το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές προβλέπεται αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ στο 2,0 % το 2024 και 3,0 % το 2025, ενώ ο μετρούμενος με τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) πληθωρισμός προβλέπεται στο 1,9 % το 2024 και 3,2 % το 2025. Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να αυξηθεί σε 1,2 % του ΑΕΠ το 2024 και να παραμείνει σταθερό σε 1,2 % του ΑΕΠ το 2025, ενώ ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί σε 26,5 % έως τα τέλη του 2024 και 26,9 % έως τα τέλη του 2025. Μετά το 2025 το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να μειωθεί σταδιακά σε 0,9 % του ΑΕΠ το 2026 και να παραμείνει σταθερό το 2027. Επομένως, το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να παραμείνει κάτω από την τιμή αναφοράς για το έλλειμμα του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτει το πρόγραμμα. Αντίστοιχα, μετά το 2025, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί σταδιακά σε 27,3 % το 2026 και να παραμείνει σταθερός το 2027.

(13) Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 1,4 % το 2024 και κατά 2,3 % το 2025, και ο πληθωρισμός, μετρούμενος με τον ΕνΔΤΚ, θα διαμορφωθεί στο 2,3 % το 2024 και στο 2,0 % το 2025.

(14) Στις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής προβλέπεται δημόσιο έλλειμμα ύψους 1,7 % του ΑΕΠ το 2024, ενώ ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί σε 27,1 % έως τα τέλη του 2024. Η αύξηση του δείκτη ελλείμματος το 2024 αντανακλά κυρίως τις συνεχιζόμενες υψηλές δαπάνες για τις αμοιβές εξαρτημένης εργασίας των δημόσιων υπαλλήλων και τις κοινωνικές παροχές λόγω της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής και της μείωσης των εσόδων που οφείλεται κυρίως σε μέτρα διακριτικής ευχέρειας, όπως π.χ. η προσαρμογή προς τα πάνω των κλιμακίων φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και η αποζημίωση των επιχειρήσεων για την τρίτη δόση τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των μισθών του 2023 μέσω μείωσης των εργοδοτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης το 2024. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι επεκτατικός κατά 0,4 % του ΑΕΠ το 2024.

(15) Δαπάνες ύψους 0,1 % του ΑΕΠ αναμένεται να χρηματοδοτηθούν με μη επιστρεπτέα στήριξη («επιχορηγήσεις») βάσει του μηχανισμού το 2024, σε σύγκριση με λιγότερο του 0,1 % του ΑΕΠ το 2023, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής. Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις βάσει του μηχανισμού θα καταστήσουν δυνατή την πραγματοποίηση επενδύσεων υψηλής ποιότητας και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων που ενισχύουν την παραγωγικότητα χωρίς άμεσο αντίκτυπο στο ισοζύγιο ή το χρέος της γενικής κυβέρνησης του Λουξεμβούργου.

(16) Στις 14 Ιουλίου 2023 το Συμβούλιο συνέστησε ([14]) στο Λουξεμβούργο να διασφαλίσει συνετή δημοσιονομική πολιτική, ιδίως περιορίζοντας την ονομαστική αύξηση των καθαρών εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών δαπανών ([15]) το 2024 σε ποσοστό που να μην υπερβαίνει το 4,8 %. Κατά την εκτέλεση των προϋπολογισμών τους για το 2023 και την κατάρτιση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων τους για το 2024, τα κράτη μέλη κλήθηκαν να λάβουν υπόψη ότι η Επιτροπή θα πρότεινε στο Συμβούλιο να κινήσει διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος στη βάση του ελλείμματος βάσει των απολογιστικών στοιχείων για το 2023. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, οι καθαρές εθνικά χρηματοδοτούμενες πρωτογενείς δαπάνες του Λουξεμβούργου προβλέπεται να αυξηθούν κατά 6,8 % το 2024, ποσοστό που είναι υψηλότερο από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης. Η εν λόγω υπέρβαση του συνιστώμενου μέγιστου ρυθμού αύξησης των καθαρών εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών δαπανών αντιστοιχεί σε 0,9 % του ΑΕΠ το 2024. Υπάρχει το ενδεχόμενο αυτό να μη συνάδει με ό,τι συνέστησε το Συμβούλιο.

(17) Επιπλέον, το Συμβούλιο συνέστησε στο Λουξεμβούργο να λάβει μέτρα για τη σταδιακή κατάργηση των μέτρων στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας τα οποία είναι σε ισχύ και να χρησιμοποιήσει τα σχετικά κονδύλια που θα εξοικονομηθούν για τη μείωση του δημόσιου ελλείμματος, το συντομότερο δυνατόν το 2023 και το 2024. Το Συμβούλιο συνέστησε περαιτέρω ότι, εάν νέες αυξήσεις των τιμών της ενέργειας καταστήσουν αναγκαία τη θέσπιση νέων μέτρων στήριξης ή τη συνέχισή τους, το Λουξεμβούργο πρέπει να διασφαλίσει ότι τα εν λόγω μέτρα στήριξης στοχεύουν στην προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων, είναι δημοσιονομικώς ανεκτά και διατηρούν τα κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, στις οποίες θεωρείται ότι τα μέτρα για τον περιορισμό της αύξησης των τιμών του αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας και οι επιδοτήσεις για τη συγκράτηση του

([14]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 2023, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2023 του Λουξεμβούργου και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023 του Λουξεμβούργου (ΕΕ C 312 της 1.9.2023, σ. 145).

([15]) Ως καθαρές πρωτογενείς δαπάνες ορίζονται οι εθνικά χρηματοδοτούμενες δαπάνες εκτός i) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, ii) των δαπανών για τόκους, iii) των δαπανών για την κυκλική ανεργία και iv) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

κόστους θέρμανσης θα παραμείνουν σε ισχύ το 2024 και το 2025, το καθαρό δημοσιονομικό κόστος ([16]) των μέτρων στήριξης στον τομέα της ενέργειας εκτιμάται σε 0,9 % του ΑΕΠ το 2023 και προβλέπεται να ανέλθει σε 0,5 % το 2024 και σε 0,3 % το 2025 ([17]).

(18) Εάν τα σχετικά κονδύλια που θα εξοικονομηθούν χρησιμοποιηθούν για τη μείωση του δημόσιου ελλείμματος, όπως συνέστησε το Συμβούλιο, οι προβολές αυτές θα συνεπάγονται δημοσιονομική προσαρμογή ύψους 0,5 % του ΑΕΠ το 2024, ενώ οι καθαρές εθνικά χρηματοδοτούμενες πρωτογενείς δαπάνες ([18]) έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό ύψους 0,3 % του ΑΕΠ κατά το εν λόγω έτος. Τα μέτρα στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας δεν προβλέπεται να καταργηθούν σταδιακά το συντομότερο δυνατόν το 2023 και το 2024. Υπάρχει το ενδεχόμενο αυτό να μη συνάδει με ό,τι συνέστησε το Συμβούλιο. Επιπλέον, τα σχετικά κονδύλια που θα εξοικονομηθούν δεν προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν πλήρως για τη μείωση του δημόσιου ελλείμματος. Υπάρχει το ενδεχόμενο ούτε αυτό να συνάδει με τη σύσταση του Συμβουλίου. Το δημοσιονομικό κόστος των μέτρων στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας που στοχεύουν στην προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων εκτιμάται σε 0,1 % του ΑΕΠ το 2024 (0,4 % το 2023), εκ των οποίων λιγότερο από το 0,1 % του ΑΕΠ διατηρεί το μήνυμα των τιμών για μείωση της ζήτησης ενέργειας και αύξηση της ενεργειακής απόδοσης (0,3 % το 2023).

(19) Επιπλέον, το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στο Λουξεμβούργο να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες δημόσιες επενδύσεις και να διασφαλίσει την αποτελεσματική απορρόφηση των επιχορηγήσεων βάσει του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης, ιδίως για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, οι εθνικά χρηματοδοτούμενες δημόσιες επενδύσεις προβλέπεται να μειωθούν οριακά στο 4,6 % του ΑΕΠ το 2024 (από 4,7 % του ΑΕΠ το 2023). Τούτο οφείλεται κυρίως στην καθυστέρηση παράδοσης στρατιωτικού δορυφόρου, η οποία αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί το 2025. Λαμβανομένου υπόψη αυτού του πρόσθετου παράγοντα και δεδομένου ότι ο δείκτης δημόσιων επενδύσεων του Λουξεμβούργου προς το ΑΕΠ αναμένεται να παραμείνει σταθερός και σε υψηλό επίπεδο εντός του χρονικού ορίζοντα των προβλέψεων στις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής, οι δημόσιες επενδύσεις το 2024 εκτιμάται ότι συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου. Αντίστοιχα, οι δημόσιες δαπάνες που χρηματοδοτούνται με έσοδα από ταμεία της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των επιχορηγήσεων βάσει του μηχανισμού, αναμένεται να αυξηθούν από 0,1 % του ΑΕΠ το 2023 στο 0,2 % του ΑΕΠ το 2024.

(20) Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων και με την παραδοχή ότι η πολιτική θα παραμείνει αμετάβλητη, οι εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής προβλέπουν δημόσιο έλλειμμα ίσο με 1,9 % του ΑΕΠ το 2025. Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί στο 28,5 % έως τα τέλη του 2025. Η αύξηση του δείκτη ελλείμματος το 2025 οφείλεται κυρίως στις υψηλότερες δαπάνες για αμοιβές εξαρτημένης εργασίας των δημόσιων υπαλλήλων, κοινωνικές παροχές και δημόσιες επενδύσεις.

(21) Η προβλεπόμενη δημογραφική μετατόπιση προς τη γήρανση του πληθυσμού, σε συνδυασμό με τη μείωση της καθαρής μετανάστευσης, προβλέπεται να αυξήσει σημαντικά τις δημόσιες συνταξιοδοτικές δαπάνες τις επόμενες δεκαετίες. Οι συνταξιοδοτικές δαπάνες προβλέπεται να υπερβούν τα έσοδα από τις εισφορές το δεύτερο ήμισυ της τρέχουσας δεκαετίας, με το έλλειμμα αυτό να διευρύνεται σταδιακά στη συνέχεια. Η ανισορροπία αυτή μπορεί να αποδοθεί σε μεγάλο βαθμό στον αυξανόμενο αριθμό συνταξιούχων ανά εργαζόμενο, ως συνέπεια της γήρανσης του πληθυσμού, γεγονός που οδηγεί σε υψηλότερο δείκτη εξάρτησης ηλικιωμένων. Στην έκθεση της Επιτροπής του 2024 για τη δημογραφική γήρανση, χωρίς προσαρμογές πολιτικής, το αποθεματικό που προορίζεται για την προστασία της οικονομικής ισορροπίας του συνταξιοδοτικού συστήματος προβλέπεται να μειωθεί κάτω από το όριο που προβλέπει η εθνική νομοθεσία έως τις αρχές της δεκαετίας του 2040. Σύμφωνα με τις προβλέψεις, μόλις καλυφθεί το εν λόγω όριο, το αποθεματικό θα εξαντληθεί εντός 5 ή 6 ετών. Μακροπρόθεσμα, η αύξηση των συνταξιοδοτικών δαπανών αναμένεται να διπλασιαστεί και να φθάσει περίπου το 17 % του ΑΕΠ έως το 2070 —δυνητικά το υψηλότερο ποσοστό εντός της Ένωσης. Αυτό θα θέσει σε κίνδυνο την οικονομική βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος του Λουξεμβούργου, ενώ παράλληλα θα αυξήσει το δημόσιο χρέος. Τα μέτρα για την ενθάρρυνση της παράτασης του επαγγελματικού βίου και των υψηλότερων ποσοστών συμμετοχής των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος και θα στηρίξουν την οικονομική ανάπτυξη.

(22) Η ταχεία αύξηση του πληθυσμού και η αύξηση της παροχής ενυπόθηκων δανείων υπερέβησαν την αύξηση της προσφοράς στην αγορά κατοικιών κατά τη δεκαετία που προηγήθηκε του πρόσφατου ενεργειακού κλυδωνισμού. Η ακαμψία της προσφοράς κατοικιών οφείλεται κυρίως στις πρακτικές κατακράτησης της γης. Η κατάσταση αυτή έχει οδηγήσει σε σημαντική έλλειψη κατοικιών, αύξηση του κόστους, καθώς και κινδύνους υπερτίμησης της αγοράς και μειωμένης οικονομικής προσιτότητας, ζητήματα τα οποία επηρεάζουν δυσανάλογα τους ευάλωτους πληθυσμούς και ενδέχεται επίσης

([16]) Το ποσοστό αυτό αντιπροσωπεύει το επίπεδο του ετήσιου δημοσιονομικού κόστους των εν λόγω μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων και των δαπανών και, κατά περίπτωση, χωρίς τα έσοδα από φόρους επί των απροσδόκητων κερδών των προμηθευτών ενέργειας.

([17]) Στις εαρινές προβλέψεις 2024 της Επιτροπής εικάζεται, καταρχήν, ότι τα μέτρα τα οποία, σύμφωνα με το Λουξεμβούργο, θα παραμείνουν σε ισχύ έως τα τέλη του 2024, θα έχουν δημοσιονομικές επιπτώσεις και το 2025. Στις 11 Ιουνίου 2024 ο πρωθυπουργός ανακοίνωσε ότι τα περισσότερα μέτρα στήριξης στον τομέα της ενέργειας θα καταργηθούν σταδιακά από την 1η Ιανουαρίου 2025, με εξαίρεση το ανώτατο όριο τιμών ηλεκτρικής ενέργειας (θα εξακολουθεί να αντισταθμίζεται το ήμισυ της αύξησης της τιμής μετά την 1η Ιανουαρίου 2025) και τρία στοχευμένα μέτρα για νοικοκυριά χαμηλότερου εισοδήματος και οίκους ευγηρίας.

([18]) Για τη μέτρηση της συμβολής αυτής χρησιμοποιείται η μεταβολή των πρωτογενών δαπανών της γενικής κυβέρνησης, χωρίς i) τις πρόσθετες δημοσιονομικές επιπτώσεις των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, ii) τις έκτακτες δαπάνες, iii) τις δαπάνες για την κυκλική ανεργία και iv) τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) βάσει του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης, σε σχέση με τον μεσοπρόθεσμο (10ετή) μέσο ρυθμό αύξησης του δυνητικού ονομαστικού ΑΕΠ, εκφραζόμενη ως ποσοστό του ονομαστικού ΑΕΠ.

να επηρεάσουν την ελκυστικότητα του Λουξεμβούργου τόσο για τους εργαζομένους όσο και για τις επιχειρήσεις. Το 2023 η αγορά κατοικιών σημείωσε απότομη κάμψη λόγω των καθυστερημένων επιπτώσεων που είχαν οι υψηλότερες τιμές της ενέργειας και η αυστηροποίηση της νομισματικής πολιτικής, οι οποίες κλόνισαν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών. Η επακόλουθη πτώση της προσφοράς νέων κατοικιών και γης, που έφθασε σε πρωτοφανή χαμηλά επίπεδα, εμπόδισε τις αναγκαίες διορθώσεις των τιμών και προκάλεσε σημαντική μείωση της κατασκευαστικής δραστηριότητας. Οι μακροχρόνιες προσπάθειες για τη σταθεροποίηση των τιμών της αγοράς είχαν ανεπιτυχή έκβαση, εν μέρει επειδή το φορολογικό σύστημα αποφέρει περισσότερα έσοδα από τις πωλήσεις και τις αγορές ακινήτων απ' ό,τι από την ιδιοκτησία, γεγονός που συμβάλλει στην ανελαστικότητα των τιμών και στις κυκλικές αυξήσεις. Παρόλο που τα πρόσφατα δημοσιονομικά μέτρα έχουν αμβλύνει την οικονομική πίεση στα νοικοκυριά και στον κατασκευαστικό κλάδο, οι επιδοτήσεις για την ιδιοκτησία κατοικιών έχουν διογκώσει τις προ φόρων τιμές των κατοικιών, προς όφελος κυρίως των εύπορων ιδιοκτητών και επενδυτών.

(23) Το Λουξεμβούργο είναι μια μικρή και ανοικτή οικονομία με μεγάλο διεθνή χρηματοπιστωτικό τομέα, στον οποίο πολλοί πολυεθνικοί όμιλοι διοχετεύουν μεγάλες χρηματοοικονομικές εισροές και εκροές στο πλαίσιο των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων. Ωστόσο, ένα σημαντικό μέρος αυτής της δραστηριότητας πραγματοποιείται μεταξύ οντοτήτων εντός πολυεθνικών ομίλων. Οι οντότητες αυτές ενδέχεται να είναι σε θέση να εκμεταλλευτούν τα κενά του φορολογικού συστήματος του Λουξεμβούργου που μειώνουν το φορολογητέο εισόδημα. Ανησυχίες εξακολουθούν να προκαλούν μέτρα των οποίων το πεδίο εφαρμογής είναι υπερβολικά περιορισμένο, καθώς αυτά καθιστούν δυνατή τη χαμηλή ή μηδενική παρακράτηση φόρου στην πηγή επί των πληρωμών τόκων και δικαιωμάτων προς δικαιοδοσίες που εφαρμόζουν χαμηλή και μηδενική φορολογία ([19]). Η οδηγία (ΕΕ) 2022/2523 του Συμβουλίου ([20]) («οδηγία για τον πυλώνα 2») τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2024 στο Λουξεμβούργο, θεσπίζοντας ελάχιστο πραγματικό συντελεστή φορολογίας εταιρειών ύψους 15 % για τις πολυεθνικές που δραστηριοποιούνται στη χώρα. Λόγω του πεδίου εφαρμογής της, η οδηγία αυτή αναμένεται να αντιμετωπίσει μόνο εν μέρει το ζήτημα των εξερχόμενων πληρωμών, δεδομένου ότι περιορίζεται στις μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες και εξαιρεί ορισμένους τομείς.

(24) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και το κριτήριο 2.2 του παραρτήματος V του εν λόγω κανονισμού, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2026. Οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις αναμένεται να συμβάλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Εντός αυτού του αυστηρού χρονικού πλαισίου, είναι αναγκαίο να προχωρήσει ταχέως η αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU μετά την έγκρισή του, προκειμένου να τονωθεί η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα του Λουξεμβούργου μέσω της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, με παράλληλη διασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας έως τον Αύγουστο του 2026 είναι αναγκαίο το Λουξεμβούργο να συνεχίσει την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων. Η συστηματική συμμετοχή των τοπικών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση της επιτυχούς υλοποίησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(25) Στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής, σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([21]), το Λουξεμβούργο οφείλει να επανεξετάσει κάθε πρόγραμμα που υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), το Ταμείο Συνοχής και το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) έως τον Μάρτιο του 2025, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τις προκλήσεις που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2024, καθώς και το οικείο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα. Η εν λόγω επανεξέταση αποτελεί τη βάση για την οριστική κατανομή της ενωσιακής χρηματοδότησης που περιλαμβάνει κάθε πρόγραμμα. Μολονότι το Λουξεμβούργο έχει σημειώσει ορισμένη πρόοδο ως προς την εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής και του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, εξακολουθούν να υπάρχουν προβλήματα. Το Λουξεμβούργο εξακολουθεί να εμφανίζει σημαντικές κοινωνικοοικονομικές ανισότητες μεταξύ πόλεων, κωμοπόλεων, προαστίων και μη αστικών περιοχών. Είναι σημαντικό να επιταχυνθεί η εφαρμογή της πολιτικής συνοχής, και οι προτεραιότητες που συμφωνήθηκαν στα προγράμματα εξακολουθούν να είναι συναφείς. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η ταχεία υλοποίηση επενδύσεων που σχετίζονται με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Εξακολουθούν να αποτελούν προτεραιότητα οι επενδύσεις στις δεξιότητες με σκοπό τη διευκόλυνση των αλλαγών στη σταδιοδρομία και της επαγγελματικής κινητικότητας σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, με ιδιαίτερη προσοχή στους εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας και τα άτομα με χαμηλό επίπεδο προσόντων, καθώς και στη δραστηριοποίηση και την κοινωνική ένταξη ευάλωτων ατόμων, ιδίως εκείνων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών. Η εφαρμογή της ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά, που θεσπίστηκε με τη σύσταση (ΕΕ) 2021/1004 του Συμβουλίου ([22]), ιδίως η ένταξη των μειονεκτούντων μαθητών μέσω ποιοτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, εξακολουθεί να είναι σημαντική. Το Λουξεμβούργο θα μπορούσε επίσης να αξιοποιήσει την πλατφόρμα στρατηγικών

([19]) Περιοχές δικαιοδοσίας που εφαρμόζουν χαμηλή ή μηδενική φορολογία, πέραν των χωρών που περιλαμβάνονται στον ενωσιακό κατάλογο μη συνεργάσιμων περιοχών δικαιοδοσίας.

([20]) Οδηγία (ΕΕ) 2022/2523 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την εξασφάλιση παγκόσμιου ελάχιστου επιπέδου φορολογίας των ομίλων πολυεθνικών επιχειρήσεων και των εγχώριων ομίλων μεγάλης κλίμακας στην Ένωση (ΕΕ L 328 της 22.12.2022, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2523/oj).

([21]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([22]) Σύσταση (ΕΕ) 2021/1004 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά (ΕΕ L 223 της 22.6.2021, σ. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).

τεχνολογιών για την Ευρώπη, η οποία θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([23]), προκειμένου να στηρίξει τον βιομηχανικό μετασχηματισμό, ιδίως επενδύοντας σε στρατηγικές αξιακές αλυσίδες, όπως η βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών, η απανθρακοποίηση των ενεργοβόρων βιομηχανιών και η ψηφιακή καινοτομία.

(26) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις στις οποίες ανταποκρίνονται το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης, το Λουξεμβούργο αντιμετωπίζει ορισμένες πρόσθετες προκλήσεις που σχετίζονται με αδυναμίες του εκπαιδευτικού συστήματος οι οποίες επιτείνουν την ανισότητα και ζητήματα που σχετίζονται με τις επιχειρηματικές επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας και της ανάπτυξης, την ενεργειακή πολιτική και την πράσινη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένων δυνητικών φραγμών στη μετάβαση από τα ορυκτά καύσιμα και ζητημάτων που αφορούν το δίκτυο μεταφορών.

(27) Οι βασικές δεξιότητες και οι συνολικές επιδόσεις των μαθητών εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το κοινωνικοοικονομικό και γλωσσικό τους υπόβαθρο. Τα μέσα επίπεδα βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων στην ηλικία των 15 ετών, όπως μετρήθηκαν από το Πρόγραμμα Διεθνούς Αξιολόγησης Μαθητών (PISA) στην τελευταία έρευνα του 2018 στην οποία συμμετείχε το Λουξεμβούργο, είναι σημαντικά χαμηλότερα από τον μέσο όρο της Ένωσης. Το χάσμα μεταξύ προνομιούχων μαθητών και μειονεκτούντων συμμαθητών τους είναι μεγαλύτερο στο Λουξεμβούργο απ' ό,τι σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος. Το εκπαιδευτικό σύστημα δεν εφοδιάζει όλους τους μαθητές με τις αναγκαίες βασικές δεξιότητες για την κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας της χώρας. Οι εθνικές δοκιμασίες ικανοτήτων δείχνουν ότι, όταν οι μαθητές ξεκινούν το σχολείο, διαθέτουν τις βασικές δεξιότητες για να αρχίσουν να αποκτούν γραμματισμό, παρόλο που υπάρχουν σημαντικές διαφορές στις αρχικές τους δεξιότητες. Ωστόσο, όταν ξεκινούν το 3ο έτος δημοτικού, στην ηλικία των 8 ετών, το χάσμα δεξιοτήτων διευρύνεται. Οι επιδόσεις των μαθητών στη γερμανική κατανόηση κειμένου και στα μαθηματικά σημειώνουν αισθητή πτώση, ιδίως οι επιδόσεις των μαθητών που προέρχονται από μειονεκτικό υπόβαθρο ή εκείνων των οποίων η πρώτη γλώσσα δεν είναι ούτε η γερμανική ούτε η λουξεμβουργιανή. Η πράσινη μετάβαση συνεπάγεται διαρθρωτικές αλλαγές στην αγορά εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, έχει αυξηθεί η αναβάθμιση των δεξιοτήτων και η επανειδίκευση σε παρακμάζοντες και μετασχηματιζόμενους τομείς, σχεδιάζονται δε περαιτέρω μέτρα για να καλυφθεί το χάσμα δεξιοτήτων με τη δημιουργία συνεχούς επαγγελματικής κατάρτισης συναφούς με την αγορά εργασίας. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν κίνδυνοι αναντιστοιχίας δεξιοτήτων.

(28) Η συμμετοχή στην κατάρτιση τους τελευταίους 12 μήνες υπερβαίνει τον μέσο όρο της Ένωσης (50 % έναντι 46,6 %), αλλά παραμένει άνιση μεταξύ των ομάδων. Αν και το ποσοστό αυτό είναι πολύ υψηλό μεταξύ των ανέργων, υστερεί για τα άτομα με χαμηλές δεξιότητες (24,2 %) και για τους εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας (32,5 %). Οι τομεακές μελέτες για τα επαγγέλματα και τις δεξιότητες που διεξάγονται από τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης σε συνεργασία με την ομοσπονδία επιχειρήσεων (*Union des entreprises luxembourgeoises*) δείχνουν ότι, σε όλους τους κλάδους, συνεχώς αυξάνονται οι απαιτήσεις όσον αφορά τις απαραίτητες δεξιότητες σε όλους τους τομείς, ιδίως η σημασία των διεπιστημονικών δεξιοτήτων (για παράδειγμα συμπεριφορικών, ψηφιακών, διαχειριστικών και γλωσσικών δεξιοτήτων) και η ικανότητα προσαρμογής στις αλλαγές. Μολονότι ο ΟΟΣΑ επιβεβαίωσε τις υψηλές επιδόσεις του Λουξεμβούργου όσον αφορά τις δεξιότητες το 2023, επισήμανε επίσης σημαντικές προκλήσεις, όπως οι ελλείψεις ταλέντων, η χαμηλή συμμετοχή των πλέον μειονεκτούντων ατόμων στην εκπαίδευση ενηλίκων και η έλλειψη αξιόπιστων δεδομένων σχετικά με τις ανάγκες σε δεξιότητες. Παρά τις πολυάριθμες πρωτοβουλίες των τελευταίων ετών για την προώθηση της επαγγελματικής κατάρτισης μεταξύ των ατόμων που αναζητούν εργασία, την αντιμετώπιση των προκλήσεων της ψηφιοποίησης και την ενίσχυση της ικανότητας πρόβλεψης των μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες, εξακολουθούν να απαιτούνται αποτελεσματικές λύσεις ώστε να βελτιωθεί η πρόσβαση στη διά βίου μάθηση για τους λιγότερο ειδικευμένους και τους μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένους.

(29) Η παραγωγικότητα της εργασίας στο Λουξεμβούργο παραμένει μεταξύ των υψηλότερων στην Ένωση. Ωστόσο, σημειώθηκε σημαντική μείωση μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, η οποία επιταχύνθηκε πρόσφατα. Επί δεκαετίες οι επιχειρηματικές επενδύσεις ήταν μεταξύ των χαμηλότερων στην Ένωση, ιδίως στον τομέα της Ε&Α. Τα παραδοσιακά χαμηλά επίπεδα επενδύσεων, που δικαιολογούνται από τις μειωμένες ανάγκες της προσανατολισμένης στις υπηρεσίες οικονομίας του Λουξεμβούργου, ενδέχεται να μην επαρκούν πλέον υπό το πρίσμα των αναδυόμενων προκλήσεων της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, που προστίθενται στις προϋπάρχουσες προκλήσεις. Η έλλειψη εργαζομένων αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για τις επενδύσεις, και το ζήτημα αυτό ενδέχεται να επιδεινωθεί λόγω των υψηλών τιμών των κατοικιών, του μεγάλου χρόνου μετακίνησης από και προς τον τόπο εργασίας και της κυκλοφοριακής συμφόρησης, παράγοντες που μειώνουν την ελκυστικότητα του Λουξεμβούργου ως τόπου εργασίας. Οι τρεις διαδοχικές τιμαριθμικές αναπροσαρμογές των μισθών που προκλήθηκαν από τον υψηλό πληθωρισμό το 2023 —κάτι που συνέβη για πρώτη φορά— έχουν επηρεάσει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων σε διάφορους τομείς, γεγονός το οποίο έπληξε περισσότερο τους μη χρηματοπιστωτικούς επιχειρηματικούς τομείς, ιδίως τους λιγότερο παραγωγικούς, παρά τη μερική αντιστάθμιση εκ μέρους της κυβέρνησης προς τις εταιρείες για την τρίτη τιμαριθμική αναπροσαρμογή των μισθών. Εάν συνεχιστεί η τάση αυτή, ενδέχεται να παρεμποδίσει τις επενδύσεις σε αναξιοποίητες ζώνες και να επηρεάσει τις αποφάσεις μετεγκατάστασης των επιχειρήσεων.

([23]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Φεβρουαρίου 2024, για τη θέσπιση της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) και την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ και των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058, (ΕΕ) 2021/1056, (ΕΕ) 2021/1057, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) 2021/1060, (ΕΕ) 2021/523, (ΕΕ) 2021/695, (ΕΕ) 2021/697 και (ΕΕ) 2021/241 (ΕΕ L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

(30) Η δημόσια στήριξη για την επιχειρηματική καινοτομία στο Λουξεμβούργο είναι περιορισμένη επί του παρόντος σε σύγκριση με άλλες χώρες, οι οποίες συχνά παρέχουν έμμεση στήριξη μέσω πιστώσεων φόρου για Ε&Α. Η κυβέρνηση αφιερώνει επί του παρόντος το 25 % του οικείου προϋπολογισμού για την Ε&Α σε συγκεκριμένα έργα, σε ορισμένα από τα οποία συμμετέχουν εταίροι από τον ιδιωτικό τομέα, ενώ το μεγαλύτερο μέρος, ήτοι το 75 %, διατίθεται στη στήριξη ιδρυμάτων. Η επιχειρηματική Ε&Α λαμβάνει σχετικά μικρό μέρος της χρηματοδότησής της (6 %) από την κυβέρνηση. Για την αποτελεσματικότερη στήριξη της καινοτομίας, το Λουξεμβούργο θα μπορούσε να εξετάσει το ενδεχόμενο ενίσχυσης του μοντέλου χρηματοδότησής του, ώστε να συμπεριλάβει περισσότερα συνεργατικά έργα με τον ιδιωτικό τομέα. Με την άμεση επένδυση στην καθοδηγούμενη από τις επιχειρήσεις καινοτομία, η χώρα έχει τη δυνατότητα να τονώσει τις ιδιωτικές προσπάθειες Ε&Α και να αυξήσει τη συνολική παραγωγικότητά της.

(31) Η διατήρηση του ρόλου του Λουξεμβούργου ως παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού κόμβου με παράλληλη διασφάλιση μιας εύρωστης εγχώριας οικονομίας αποτελεί σημαντική πρόκληση. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας, ο οποίος συνεισφέρει σχεδόν το ένα τρίτο του ΑΕΠ, ωφελήθηκε σε μεγάλο βαθμό από τη διεθνή ολοκλήρωση. Ωστόσο, η προστιθέμενη αξία του τομέα ανά εργαζόμενο μειώθηκε κατά 15 % από το 2021 έως το 2023, μείωση η οποία έχει διπλασιαστεί από το 2007, γεγονός που υποδηλώνει μειωμένα κέρδη από την παγκόσμια συμμετοχή. Με την υποχώρηση της παραγωγικότητας, η διαφοροποίηση θα μπορούσε να συμβάλει στη μείωση της έκθεσης στις παγκόσμιες μεταβολές του εμπορίου και του χρηματοπιστωτικού τομέα. Επιπλέον, το χάσμα μεταξύ του ΑΕΠ και του εθνικού εισοδήματος ανέρχεται πλέον στο 30 % του ΑΕΠ, μια διαφορά που έχει αυξηθεί μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Η ενθάρρυνση των επενδύσεων σε τοπικά έργα Ε&Α υψηλής αξίας θα μπορούσε να μειώσει το χάσμα μεταξύ ΑΕΠ και ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος και να στηρίξει τον εθνικό πλούτο και την εθνική ισότητα.

(32) Το ενεργειακό σύστημα του Λουξεμβούργου χαρακτηρίζεται από την υψηλή εξάρτησή του από τις εισαγωγές και τα ορυκτά καύσιμα (77 % του ενεργειακού μείγματος το 2022). Η χώρα είναι μεγάλος καθαρός εισαγωγέας ενέργειας. Εξαρτάται σχεδόν εξ ολοκλήρου από τις εισαγωγές πρωτογενούς ενέργειας, με ποσοστό εξάρτησης 91 % το 2022. Η συνολική εγκατεστημένη δυναμικότητα παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας ανήλθε σε 782 MW το 2023, σημειώνοντας αύξηση κατά 13,5 % από το 2022. Ωστόσο, το μερίδιο της ανανεώσιμης ενέργειας στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας παραμένει μεταξύ των χαμηλότερων στην Ένωση.

(33) Το Λουξεμβούργο έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο ως προς την επίτευξη των στόχων της Ένωσης για το 2030 σχετικά με την ενεργειακή απόδοση, αν και τα περισσότερα προγράμματα εξακολουθούν να βασίζονται σε επιχορηγήσεις και η χρήση χρηματοδοτικών μέσων εξακολουθεί να είναι πολύ περιορισμένη, ιδίως για τις επιχειρήσεις και τη βιομηχανία. Τα καλύτερα αποτελέσματα σημειώθηκαν στον τομέα των υπηρεσιών, ενώ ο οικιστικός τομέας πρέπει ακόμη να καλύψει την υστέρηση: η οικεία τελική κατανάλωση ενέργειας παρέμεινε σταθερή από το 2015. Θα χρειαστούν περαιτέρω αυξήσεις του επιπέδου φιλοδοξίας για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την αύξηση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και της ενεργειακής απόδοσης προκειμένου το Λουξεμβούργο να επιτύχει τους ενεργειακούς στόχους του για το 2030 —να εξασφαλίσει το 25 % της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και να μειώσει την τελική κατανάλωση ενέργειας κατά 40 % έως 44 % σε σύγκριση με το 2007. Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων σε τομείς και επαγγέλματα καίριας σημασίας για την πράσινη μετάβαση, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται η κατασκευή, η ανάπτυξη και η συντήρηση τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών, δημιουργούν εμπόδια στη μετάβαση σε μια οικονομία μηδενικών καθαρών εκπομπών. Προκειμένου να αποδεσμευτεί η αναξιοποίητη προσφορά εργατικού δυναμικού, τα μέτρα αυτά πρέπει να είναι προσβάσιμα, ιδίως για τα άτομα και στους τομείς που επηρεάζονται περισσότερο από την πράσινη μετάβαση.

(34) Η κυκλοφοριακή συμφόρηση επιβαρύνει την οικονομία και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Οι οδικές μεταφορές εξακολουθούν να είναι ο μεγαλύτερος παράγοντας εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου του Λουξεμβούργου και παραμένουν καίριας σημασίας για την απανθρακοποίηση. Η μετάβαση του Λουξεμβούργου σε βιώσιμες μεταφορές σημειώνει πρόοδο, με το μερίδιο των ελαφρών ηλεκτρικών οχημάτων να υπερβαίνει τον μέσο όρο της Ένωσης. Ωστόσο, απαιτούνται περαιτέρω επενδύσεις για να αυξηθεί το μερίδιο των σιδηροδρομικών επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών, καθώς το οδικό δίκτυο χρησιμοποιείται για το 86 % των επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών, μεταξύ άλλων στις παραμεθόριες περιοχές ώστε να ενισχυθεί η διασυνοριακή συνδεσιμότητα.

(35) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, το 2024 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των σχεδίων τους για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα, για να εφαρμόσουν τη σύσταση του 2024 σχετικά με τη ζώνη του ευρώ. Όσον αφορά το Λουξεμβούργο, οι συστάσεις 1, 2, 3 και 4 συμβάλλουν στην υλοποίηση της πρώτης, της δεύτερης, της τρίτης και της τέταρτης σύστασης που διατυπώνονται στη σύσταση του 2024 σχετικά με τη ζώνη του ευρώ,

ΣΥΝΙΣΤΑ στο Λουξεμβούργο να λάβει μέτρα το 2024 και το 2025 προκειμένου:

1. Να υποβάλει εγκαίρως το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο. Να προβεί σε σταδιακή κατάργηση των μέτρων στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας πριν από την περίοδο θέρμανσης 2024/2025. Να ασχοληθεί με τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος, ιδίως με τον περιορισμό των επιλογών πρόωρης συνταξιοδότησης και την αύξηση του ποσοστού απασχόλησης για εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας. Να επιταχύνει την έγκριση μιας ολοκληρωμένης πολιτικής για τη χρήση γης και μιας μεταρρύθμισης του φόρου ακίνητης περιουσίας, και να δώσει προτεραιότητα στην ανάπτυξη συνοικιακών έργων μεγάλης κλίμακας σε κρατικές εκτάσεις. Να αυξήσει τα μέτρα για την

αποτελεσματική αντιμετώπιση του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού, συγκεκριμένα με τη διασφάλιση επαρκούς φορολόγησης των εξερχόμενων πληρωμών τόκων και δικαιωμάτων σε δικαιοδοσίες που εφαρμόζουν μηδενική/χαμηλή φορολογία.

2. Να συνεχίσει την ταχεία και αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU μόλις εγκριθεί, διασφαλίζοντας την ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων έως τον Αύγουστο του 2026. Να επιταχύνει την εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής. Στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης των εν λόγω προγραμμάτων, να εξακολουθήσει να επικεντρώνεται στις συμφωνηθείσες προτεραιότητες, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις δυνατότητες που παρέχει η πρωτοβουλία για την πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη με σκοπό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

3. Να βελτιώσει τις επιδόσεις και την ισότητα του σχολικού εκπαιδευτικού συστήματος, μεταξύ άλλων με την προσαρμογή της διδασκαλίας στις ανάγκες των μειονεκτούντων μαθητών και εκείνων που προέρχονται από διάφορα γλωσσικά υπόβαθρα. Να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και τις αναντιστοιχίες δεξιοτήτων, ιδίως για την πράσινη μετάβαση.

4. Να τονώσει την ανταγωνιστικότητα μέσω της στήριξης των επιχειρηματικών επενδύσεων και των επενδύσεων σε αναξιοποίητες ζώνες, ιδίως σε δραστηριότητες υψηλής έντασης έρευνας και ανάπτυξης. Να μειώσει την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα επενδύοντας στην ενεργειακή απόδοση και στην ανανεώσιμη ενέργεια. Να προωθήσει περαιτέρω τον εξηλεκτρισμό των μεταφορών και να επενδύσει σε δίκτυα και υποδομές δημόσιων μεταφορών.

Λουξεμβούργο, 21 Οκτωβρίου 2024.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

NAGY I.